

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 11, 29. april. 2021

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Mangan i foråret
 - Svampebekæmpelse i vintersæd
 - Svampebekæmpelse i Vinterhvede
 - Svampebekæmpelse i Vinterbyg
 - Svampebekæmpelse i Vinterrug
 - Svampebekæmpelse i Vintertriticale
 - Svampebekæmpelse i vinterraps
 - Bekæmpelse af skadedyr i vinterraps
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Ny ansøgningsrunde for minivådområder
- **VANDING**
 - Vandbalancen uge 17

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Sidste uge bød både på nogle varme dage og andre dage med sandfygning. Selvom der er en del sand der er endt i læhegn, grøfter og på veje, er det vores forventning at udsæden er blevet på plads. Det er dog uvist om græsudlæg er blevet på sin plads, da det jo er lettere frø. I marker med græsudlæg og sandfygning bør der følges op på om græsudlægget kommer.

Billede 1 sandflugt på Holstebroegnen i sidste uge (foto Birgit Vestergaard, SAGRO).

Vækstregulering

Vækstregulering er et tilbagevendende emne, som tidligere nævnt er det vores indtryk, at meget af vintersæden er blevet naturligt vækstreguleret med vinterens frost og klima. Skulle der være marker du påtænker at vækstregulere, er

det vigtigt at huske på, at afgrøden stadig er tørkestresset og selvom vejrudsigten lover nedbør, ser det ikke ud til at kunne afhjælpe nedbørsunderskuddet. Afvent derfor af nedbørsunderskuddet minimeres og at risikoen for nattefrost er ovre.

Læs mere om midler og doser i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 9**.

Mangan i foråret

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Når jorden er tør øges risikoen for manganmangel, og det er dermed vigtigt at være opmærksom, særligt ved vinterbyg, vårbyg og havre, som er blandt de mest følsomme korntyper. Symptomerne ses generelt på de nye blade, idet mangan ikke transporteres fra ældre til yngre blade. Vårbyg får blege, lysegrønne blade med små rækkestillende kanelbrune pletter, hvor midten ofte er lys. Derudover optræder bladet/planten "slapt", og rodudviklingen er dårlig.

Bruger du et middel baseret på salte (som fx sulfat og nitrat, er du i tvivl så kig på etiketten), så skal der tilsættes spredklæbemiddel. På grund af planters ringe evne til at transportere mangan fra ældre til yngre blade, hjælper det ikke at øge dosis i den enkelte sprøjtning. Det er nødvendigt at gentage behandlingerne for at afhjælpe mangel i de nydannede plantedele. Se doser og midler i tabel 1.

Tabel 1 Eksempler på mangan midler og dosering.

Eksempler på midler	Enhed	Indhold g pr. kg el. l	Pris ¹⁾		Anbefalet dosering		Pris Kr. pr. kg mangan
			Kr. pr. kg el. l.	Enheder pr. ha	Næringsstof, gram pr. pr. ha		
CarboMan 500 (mangancarbonat)	l	500	95	0,8	400		190
Mangansulfat 32	kg	320	5,75	1,3	416		18
MicroCare Mangansulfat	l	166	-	2,0	332		-
YaraVita Mantrac Pro	l	500	55	0,8	400		110
Profi Mangan NO ₃	l	235	-	2,0	470		-
Mangannitrat	l	235	12,50	1,5	353		53

1) Prisen opgivet i middeldatabasen

Svampebekæmpelse i vintersæd

Af planterådgiver Birgit Vestergård

I skrivende stund er svampetrykket lavt i vintersæd, men det kan nemt ændre sig. Næsten alle svampemidler har begrænsninger i anvendelsen fx hvor mange gange, de må bruges m.m. Det er derfor vigtigt – især i modtagelige sorter af hvede og tritcale, at få startet "strategisk", så man ikke bliver begrænset ved evt. senere behandlinger. I det følgende henvises til vækststadier i kornet, er du i tvivl om stadierne, så kig i oversigten til sidst i afsnittet.

Aktuelt om midler

Så kom Balaya endelig

Som beskrevet i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 5** er Balaya nu godkendt til brug i korn. Senere desuden med "Mindre Anvendelse" i frøgræs. Midlet er dog forholdsvis dyrt, ifølge Middeldatabasen 470 kr/l, i praksis lidt lavere. Balaya bør prioriteres til brug i septoria-modtagelige hvedesorter med omkring 0,5 l/ha på fanebladet før skridning. I de mindre modtagelige sorter (Informer, KWS Extase m. fl) var der i 2020 landsforsøgene ingen sikker fortjeneste ved brug af Balaya i forhold til øvrige midler. Hvis septoria-smittetrykket bliver højt mht. septoria vil de fleste sorter dog betale for behandling med Balaya.

Balaya må bruges med op til 1,5 l/ha men kun én gang pr sæson. 1,5 l tæller som 100 % i triazol-regnskabet. Midlet må senest bruges i stadie 40, når fanebladet er helt ude, men *før* dets bladskede begynder at strække sig.

Udgåede midler/midler på vej ud

- Orius 200 EW forbudt 12. 8. 2020. Erstattet af Orius Max 200 EW.
- Comet forbydes pr 15. 11. 2021. Erstattes af Comet Pro, der dog indeholder 20 % mindre aktivstof.
- Midler med epoxiconazol: Bell, Maredo, Opera, Opus, Rubric, Viverda m. fl. forbydes alle pr 31. 10. 2021.
- Entargo godkendt. Midlet indeholder rent boscalid (komponent i Bell og Viverda). Entargo har angiveligt fornuftig effekt mod knækkefodsyge. Mod de øvrige svampe i korn virker det dårligere end de gængse midler, og er derfor ikke så relevant.

Der er givet flere midler på vej ind og ud af markedet end de ovennævnte. De aktuelle midler kan tjekkes på Middeldatabasen.dk

Typiske triazol-produkter

I indeværende sæson findes også en række blandingsmidler. I tabel 2 ses en oversigt over nogle typiske triazol-midler og blandingsprodukter heraf. For "kopiprodukter" er etiketteteksten ofte anderles end for originalen.

Tabel 2 Proline og Orius og kombinationer heraf (kilde: Middeldatabasen.dk).

Middel (normaldosis)	Indhold svarer til	Normaldosis bidrager til triazol regnskab med	Øvrig begrænsning i anvendelsen
0,8 Proline EC	0,8 Proline	0 %	Max 2 beh. med min. 14 dage mellem*
1,0 Proline Xpert	0,64 Proline + 0,4 Orius Max	32 %	Som for Proline samt: Max 0,75 l/ha pr sæson*
1,0 Prosaro	0,5 Proline + 0,63 Orius Max	50%	Som for Proline*
1,0 Folicur Xpert	0,32 Proline + 0,8 Orius Max	64%	Max. 2 beh. pr sæson og max 0,5 l/ha pr behandl.*
1,25 Orius Max 200 EW	1,25 Orius Max	100 %	Max 2 beh. pr sæson. Total max 1,25 l/ha
1,0 Folicur 250 EW	1,25 Orius Max	100 %	Max 2 beh. pr sæson og max 0,5 l/ha pr behandl.*

* For kort interval mellem behandlinger fanges ikke af pesticidkontrollen i Mark Online/ FarmTracking

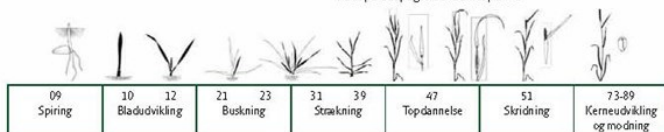
UDVIKLINGSSTADIER

VEKSTSKALA KORN

Decimalskala for vækstudviklingen af korn (BBCH-skala)
(Grøn Viden Lærebog nr. 149/95) og frøgræs.

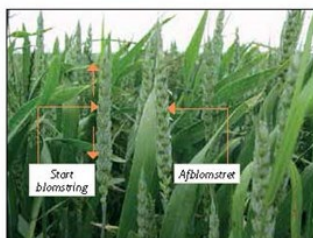
GRÆS

I græs (kløvergræs og frøgræs) anvendes vækstskalet korn.
Vækststadiet er det stadium, som 50 % af græsplanterne har
nået på det pågældende tidspunkt.

KODE	BESKRIVELSE
00	Spring
00	Turt fra
01	Begyndende opsvulmning af frø
03	Frospulmning afsluttet
05	Kimrodten gennemtræder frøet
07	Kolkegrønt brudt frem af frøet
09	Første spring: Kimbladsrødder bryder gennem jordoverfladen, 1. blad synligt i spidsen af kolkegrønt
10	Bladvækst (hovedskud)
10	Første blad brudt frem fra kimbladsrødder
11	1. blad helt udfoldet, spidsen af 2. blad netop synligt
12	2. blad helt udfoldet
13	3. blad helt udfoldet
19	9 eller flere blade helt udfoldet
20	Buskningen følger i løbet af tiden efter stadium 13 og isik fuld fortsætter fra stadium 21
20	Buskning, udvikling af sideskud
20	Begyndende udvikling af sideskud/strækning
21	1. sideskud synligt
22	2. sideskud synligt
23	3. sideskud synligt
29	9 eller flere strængler synlige
30	Strækning (hovedskud)
30	Begyndende strækning af hovedskud
31	1. knæ (jorde) overkørt lige over jordoverfladen, mindst 1 cm over væksthøjden
32	2. knæ (jorde) overkørt, mindst 2 cm afstanden til 1. knæ
33	3. knæ (jorde) overkørt, mindst 2 cm afstanden til 2. knæ
34	4. knæ (jorde) overkørt, mindst 2 cm afstanden til 3. knæ
37	Spidsen af fanebladet synligt, men endnu sammenrullet
39	Fanebladet fuldt udviklet, fanebladet bladrødt synligt
40	Åbning af topdannelse
41	Fanebladet bladrødt begynder at strække sig
43	Fanebladet bladrødt begynder at svulme op
45	Fanebladet bladrødt opsvulmet
47	Fanebladet bladrødt løber sig
49	Første stak synligt
50	Skridning (hovedskud)
51	Begyndende skridning: Første småt netop synligt eller akkretstrængler synlige ud af bladsrødder
53	Akkretstrængler gennemkødet
55	Akkretstrængler gennemkødet
57	Trækstrængler gennemkødet
59	Akkretstrængler gennemkødet

KODE	BESKRIVELSE
60	Begyndende blomstring (hovedskud)
61	Begyndende blomstring, første blomst åbner (ikke mere i tryk)
65	Blomstringen halvvejs, 50 % af akkretstrængler åbner
69	Blomstringen helt afsluttet
70	Fruktifikationsudvikling
71	Indholdet af kærner vandtæt, de første kærner har nået halv størrelse
73	Tidlig modningsstadium
75	Kærnerne indholdt vandtæt og let gylmet (midt i modningsstadium), alle kærner fuld størrelse, kærnerne grønne
77	Sent modningsstadium
80	Modning
83	Tidlig dejmodningsstadium
85	Kærnerne indholdt vandtæt, men tørt (dejmodningsstadium), aftryk af en finger i kærnerne forsvinder igen
87	Colmoden, vedhængende aftryk af en finger i kærnerne
89	Fuldmoden (nejstærke modens), kærnerne er hårde og kan kun med besvær knækkes
90	Væning
92	Afnodning, kærnerne kan ikke mærkes med en finger i kærnerne
93	Kærnerne løsner sig frivilligt fra akset
97	Hele kornplanten afmodnet, stilk knækker og blade falder af, nedviser
99	Høstet produkt stadium til behandling efter høst, f.eks. lagerbeholdning. Udsigten fra behandling, begyndelse = stadium 00

I flere tilfælde er det vigtigt at kende blomstringstidspunktet for korn. Hvorefter selvbestøvende, og blomstringen foregår i den stovkoppen hænges ud. Hveden blomstrer 1-7 dage efter skridning. Et aks blomstrer på 4-5 dage og en mark på ca. 7 dage. Blomstringen begynder midt i akset og breder sig herefter samtidig op- og nedad. På billedet er akset afblomstret midt i akset, og stovkoppen hænges ud.

62

Svampebekæmpelse i Vinterhvede

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Skadetærskler

Gulrust

I modtagelige sorter: er skadetærsklen nået ved fund i marken eller området!

Blandt de top 10 almindeligste sorter er kun Sheriff p.t. meget modtagelig. Ved bekæmpelsesbehov nu foreslår vi Comet Pro. Orius Max er et noget billigere alternativ, men midlet må kun bruges 2 gange og tæller med i triazol-regnskabet. Senere, hvis der samtidig er bekæmpelsesbehov mod septoria er Orius Max mere relevant. En behandling mod gulrust holder typisk i 14 dage.

Meldug

Til og med stadiet 31 (1. knæ fremme) 10-25 % planter med angreb. Senere, indtil begyndende skridning: 25-50 % men her tælles kun på de 3 øverste blade.

Sorterne Graham og Chevignon er mest modtagelige. Den aktuelle marks læforhold, N-niveau eller stress-tilstand betyder dog mere end sorten. Talus er det bedste middel mod meldug. Hvor der er behov for meldugbekæmpelse nu og ved den lave septoria-risiko bør de septoria-effektive midler gemmes til behov for septoria- bekæmpelse opstår.

Septoria

Septoria skal behandles forebyggende, pletterne forsvinder ikke når først de er brudt ud på bladet. Se eksempel på billede 2. Til gengæld er der typisk effekt af svampebehandling 7-10 dage fra smitten er sket. Jo nærmere man kommer tidspunktet for synlige pletter, jo dårligere effekt af behandling.

Sorternes modtagelighed er listet op i tabel 3, der viser "skadetærskler" mht. fugt og nedbør. Antallet af sammenhængende timer med bladfugt kan følges dagligt på **CropManager.dk**

Tabel 3 To modeller til beslutningsstøtte for septoriabekæmpelse, og inddeling af sorterne i forhold til sorternes modtagelighed for septoria.

Modtagelighed septoria	Sorter	Dage med nedbør (over 1 mm) *	Timer i træk med bladfugt **
Mindst	Informer, KWS Extase, Heerup, Momentum, Pondus	5 fra stadiet 37	20 fra stadiet 37
Middel	Kvium, Graham, LG Skyscraper, Chevignon, Sheriff	4 fra stadiet 32	20 fra stadiet 32
Mest	Benchmark, Torp	4 fra stadiet 32	20 fra stadiet 32

*I stadiet 45-59 udløser 10 % planter med angreb på 3. øverste fuldt udviklede bekæmpelse uanset model.

**Bladfugt: Relativ fugtighed over 85 % eller over 0,2 mm nedbør.

Hvedebladplet

Til og med stadiet 32 (2. knæ kan mærkes): 75 % angrebne planter. Svampen ses mest i pløjefri hvede med forfrugt hvede. Se eksempel på billede 2. Her kan den til gengæld udvikles hurtigt, ned til 3 dage fra smitte i varmt vejr. Her er det dog også vigtigt at være "strategisk" og gemme det mest effektive (Propulse) til fanebladsbehandlingen.

Løsningsforslag

I tabel 4 listes behandlingerne til vækstsæsonen. Det mest effektive septoria-middel Balaya bør reserveres til den vigtigste behandling; når fanebladet er fremme. I septoria-sunde sorter/sortsblanding kan fanebladsbehandlingen bestå af Propulse tilsat Orius Max, evt. Comet Pro. Ved evt. behandlingsbehov under strækning bør midler med højt indhold af "Proline" (de øverste midler i tabel 2) undgås, da dette er stærkt resistens-dannende på septoria. Ved behov for supplerende behandling efter skridning foretrækkes Propulse, hvis midlet ikke allerede er brugt. Alternativt Prosaro/Orius Max, men vær opmærksom på triazol-regnskabet.

Tabel 4 Løsningsforslag til svampebehandling i vinterhvede. Sammensæt en plan over sæsonen, så de maximale 100 % triazol ikke overskrides. Du bør kun behandle, når skadetærsklerne for de respektive svampe er overskredet. Delvis effekt mod sygdommene der står i parentes.

Virker mod	Forslag	Pris kr./ha	Bidrag til triazol-regnskab %	Bemærkninger
I: begyndende strækning, stadie 30-31				
Meldug	0,15 Talius	100	0	Max 2 beh. pr sæson med min. 14 dage mellem *
Gulrust	0,3 Comet Pro	105	0	
Gulrust (meldug)	0,3 Orius Max	50	24	Max 2 beh. pr sæson
II. strækning, stadie 32-36				
Rust (septoria, meldug, hvedebladplet)	0,3-0,4 Prosaro EC 250	100-130	13-20	Max 2 beh. pr sæson med min. 14 dage mellem*. Højeste dosis mod hvedebladplet.
Rust (meldug, septoria)	0,3-0,5 Orius Max 200 EW	50-85	24-40	Max 2 beh. pr sæson. Højeste dosis mod septoria
Hvedebladplet (meldug)	0,3-0,4 Proline Xpert	110-146	10-13	Aktuel ved pløjefri 2. årshvede Max 2 beh. pr sæson a 0,5 l/ha*
III: "Fanebladsbehandling", stadie 37-40				
Septoria, rust, bladplet (meldug)	0,4-0,6 Balaya	190-280	27-40	Max 1 beh. pr sæson Anbefales til septoria modtagelige sorter
Bladplet, rust (septoria, meldug)	0,4-0,6 Propulse SE 250 + 0,2 Orius Max 200 EW	185-260	16	Max 2 beh. pr sæson Til septoria-sunde sorter/sortsblending
IV: Supplerende behandling omkring blomstring, stadie 60-61				
Rust (septoria, meldug, bladplet)	0,3-0,5 Propulse SE 250 + 0,2 Orius Max 200 EW	150-220	16	Max 2 beh. pr sæson. Højest dosis mod bladplet
Rust (bladplet, septoria, meldug, fusarium)	0,3-0,5 Prosaro EC 250	100-165	15-25	Max 2 beh. pr sæson med min. 14 dage imellem*
Rust (septoria)	0,5-0,7 Bell	220-310	20-28	Bell forbydes efter denne sæson.
Rust (septoria)	0,5-0,7 Viverda + 0,5-0,7 Ultimate S	235-330	20-28	Viverda forbydes efter denne sæson

*For kort interval mellem behandlinger fanges ikke af pesticidkontrollen i MarkOnline/Farmtracking

Billede 2 Hvedebladplet og septoria på samme blad: De største, ret uregelmæssige er septoria, de små, med en karakteristisk anderledes plet midt i er bladplet. Foto: Birgit Vestergaard, SAGRO.

Svampebekæmpelse i Vinterbyg

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Sats på at behandle byggen minimum én gang, i slutningen af strækningsfasen med Propulse + Comet Pro, der virker på alle relevante svampe i byg. Herudover kan der suppleres med billigere midler mod andre sygdomme som vist i tabel 5.

Skadetærskler

Meldug

25 % angrebne planter fra stadie 32. Alle almindelige sorter er modtagelige, Comeback og KWS Patriot dog mest.

Bygrust

10 % angrebne planter fra stadie 32. Af de mest dyrkede sorter er især KWS Kosmos modtagelig, her er bekæmpelse allerede aktuel fra stadie 30. Også Valerie, KWS Meridian og Jetoo er meget modtagelige.

Bladplet

10 % angrebne planter fra st.32. Vær især opmærksom, hvor der er meget byg stub/halm fra forfrugt i overfladen.

Skoldplet

10 % angrebne planter og 3 nedbørsdøgn fra stadie 31 (der tælles max 14 dage tilbage). De fleste sorter er ret modtagelige. Vanding og byg stub/halm i overfladen øger smittetrykket. Comeback, Neptun, Valerie og KWS Patriot er alle meget modtagelige.

Ramularia

Der findes ingen skadetærskel, og de gængse sorter er alle modtagelige, Valerie dog mest. Se eksempel på billede 3. I 2017 var der større merudbytter for ramularia, hvilket er sjældent. SDHI-holdige midler (Propulse eller Bell) foretrakkes, og der skal behandles forebyggende for at opnå effekt. Behandling bør ske lige før skridning.

Tabel 5. Løsningsforslag i vinterbyg. Du bør kun behandle, hvis skadetærsklerne for de respektive svampe er overskredet. Delvis effekt mod sygdommene der står i parentes.

Virker mod	Forslag	Pris kr./ha	Bidrag til triazol-regnskab %	Bemærkninger
I: Supplerende tidlig behandling stadie 32-37				
Meldug, rust	0,3 Orius Max 200 EW	50	24	Max 2 beh. pr sæson
Meldug, rust, (skoldplet)	0,4 Prosaro EC 250	130	20	Max 2 beh. pr sæson med min. 14 dage mellem*
Meldug, skoldplet (rust, bladplet)	0,4 Proline Xpert	145	13	Max. 2 beh. pr sæson med max 0,5 l/ha pr gang*. Ved kraftige bladpletangreb forstærkes med Comet Pro
Bladplet, skoldplet, rust	0,4 Comet Pro	140	0	
II: Behandling omkring skridning, stadie 37-55				
Samtlige relevante svampe i byg	0,45 Propulse EC 250 + 0,2 Comet Pro	240	0	Propulse: Max 2 beh. pr sæson og max 1 l/ha i alt.
III: Supplerende sen behandling, stadie 55-69				
Rust	0,3 Orius Max 200 EW	50	24	Max 2 beh. pr sæson

*For kort interval mellem behandlinger fanges ikke af pesticidkontrollen i Mark Online/FarmTracking

Billede 3 Ramularia i vinterbyg. Bemærk de ret firkantede pletter (og at de er uden "streger" på tværs som ses ved bladplet). Heldigvis kommer svampen ofte sent og betyder derfor mindre for udbyttet end det ser ud til. Foto: Birgit Vestergaard, SAGRO.

Svampebekæmpelse i Vinterrug

Af planterådgiver Birgit Vestergård

I vinterrug er indsatsbehovet lavt i forhold til de øvrige vintersædsarter. Undtagelsen er dog brunrust, der normalt dog først kommer sent. Skadetærskler:

Meldug

Før skridning: 25 % angrebne planter, efter skridning 50 %. KWS Serafino er resistent mod meldug, KWS Livado og SU-Performer er kun lidt modtagelige.

Skoldplet

Efter en fugtig periode og ved angreb, der spreder sig opad. Alle sorter er modtagelige. Se eksempel på billede 4.

Brunrust

10 % angrebne planter frem til stadie 69 (afsluttet blomstring). Se eksempel på billede 5.

Løsningsforslagene i tabel 6 er som udgangspunkt tiltænkt foderrug. Kan man ikke vækstregulere, på grund af tørke/kulde-stress eller ved brødrug, kan man overveje en todelt-svampestrategi eller lidt højere indsats, da svampebehandling også har en stråstyrkende effekt.

Tabel 6. Løsningsforslag i vinterrug. Du bør kun behandle, hvis de respektive skadetærskler er overskredet eller for at styrke stået, hvor egentlig vækstregulering ikke er muligt. Delvis effekt mod sygdommene der står i parentes.

Virker mod	Forslag	Pris kr./ha	Bidrag til triazol-regnskab %	Bemærkninger
Rust, meldug:	0,3 Orius Max 200 EW	50	24	Max 2 beh. pr sæson
Rust, meldug (skoldplet)	0,3 Prosaro EC 250	100	15	Max 2 beh. pr sæson med min. 14 dage mellem*
Meldug, skoldplet	0,2 Proline EC 250	95	0	Max 2 beh. pr sæson med min. 14 dages mellemrum*
Rust, skoldplet	0,3 Rubric	110	38	Forbydes efter denne sæson. Max 2 beh. pr sæson

*For kort interval mellem behandlinger fanges ikke af pesticidkontrollen i Mark Online/FarmTracking

Billede 4 Skoldplet i rug. I rug danner svampen ikke den karakteristiske mørke rand som i byg. Foto Birgit Vestergaard, SAGRO.

Svampebekæmpelse i Vintertriticale

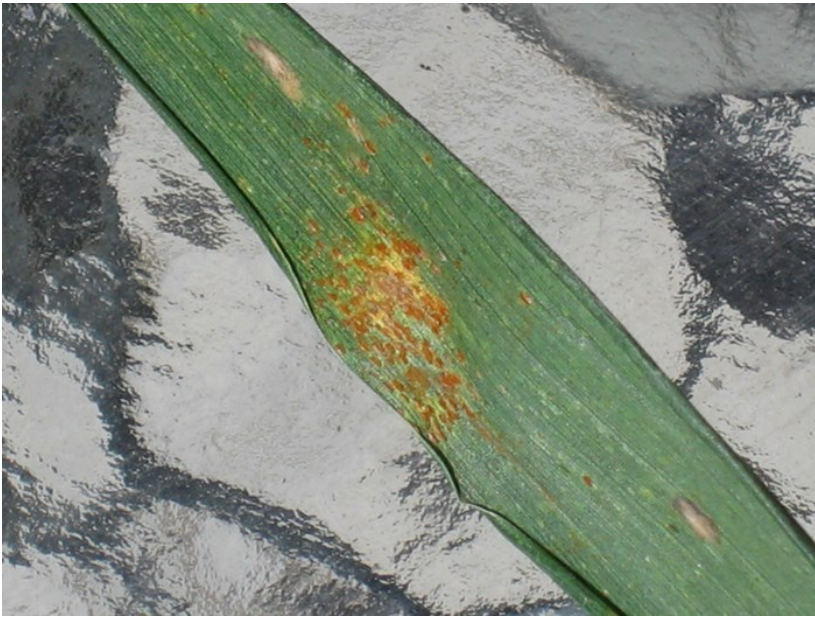
Af planterådgiver Birgit Vestergård

Alle sorter er modtagelige for gulrust, som er den værste svamp i triticale. Især Neogen, og til dels Cappricia er meget modtagelig. For den nye sort, Propus kendes sygdomsmodtageligheden endnu ikke. Septoria er mindre tabsvoldende i triticale end i hvede. Som tommelfingerregel skal der 8-10 nedbørsdage omkring skridning (st. 37-65) til at udløse septoria-alarm i triticale. Altså ca. det dobbelte i forhold til hvede. Under strækning, kan meldug være tabsvoldende i de fleste sorter. Vi foreslår derfor kun midler med fornuftig meldugeffekt under strækningen. Da vi ikke har sikre skadetærskler for triticale, kan man skele til tærsklerne for hvede, se løsningsforslag i tabel 7.

Tabel 7 Løsningsforslag i vintertriticale. Delvis effekt mod sygdommene der står i parentes.

Virker mod	Forslag	Pris kr./ha	Bidrag til triazol-regnskab %	Bemærkninger
I: Behandling under strækning stadie 31-37				
Meldug, rust:	0,3 Orius Max 200 EW	50	24	Max 2 beh. pr sæson
Meldug, rust, (septoria)	0,3 Prosaro EC 250	100	15	Max 2 beh. pr sæson med min. 14 dage mellem*
Meldug, let (rust, bladplet)	0,3 Folicur Xpert	80	20	Max 2 beh. pr sæson. Max 0,5 l/ha pr gang*
II: Behandling omkring skridning, stadie 37-65				
Rust, septoria, meldug	0,3 Orius Max 200 EW + 0,2 Propulse SE 250	125	24	Max 2 beh. pr sæson
Rust, septoria	0,3 Bell + 0,2 Comet Pro	200	30	Comet Pro må senest bruges i stadie 59, Bell forbydes efter denne sæson

*Denne type restriktion fanges ikke af pesticidkontrollen i Mark Online/FarmTracking

Billede 5 Brunrust i triticale. Svampen kendes let på de rust-røde pustler. Modsat gulrust former brunrust sig ikke i striber på bladet. Foto Birgit Vestergaard, SAGRO.

Svampebekæmpelse i vinterraps

Under blomstringen bekæmpes svampesygdomme i raps. Vi anbefaler som udgangspunkt én bekæmpelse når rapsen er i stadie 65. Stadie 65 er når 50-60 % af blomsterne på hovedskuddet er sprunget ud.

Der er mindre risiko for svampesygdomme i rapsmarker, hvor der ikke har været dyrket raps de seneste 5-6 år, og hvor blomstringen er kortvarig og vejret er tørt. I disse tilfælde kan svampebekæmpelse eventuel undlades.

I højrisiko-marker, hvor der er foretaget en behandling i st. 65, kan der eventuelt følges op med en behandling to uger senere, men en splitbehandling har kun været rentabel i enkelte forsøg med meget kraftige angreb af knoldbægersvamp. Ved den sidste behandling bør doseringerne nedsættes med ca. 20 %.

Se løsningsforslag i tabel 8. Der er taget udgangspunkt i Propulse SE 250 og Orius Max 200EW, som også kan bruges i korn.

Tabel 8 Løsningsforslag til svampebekæmpelse i vinterraps. Vi har udvalgt nogle af de billige løsninger. Bemærk; hvis der er anvendt et af de anvendte midler i efteråret, skal der tages højde for begrænsninger i godkendelsen.

	Dosis pr. ha	Pris kr./ha	Effekt på				Senest i stadie	Bemærkninger
			Gråskimmel	Knoldbægersvamp	Lys Bladplet	Skulpesvamp		
Propulse SE 250 + Orius Max 200EW	0,35 + 0,45	209	X	X	X	X	69	Propulse max 1 gang pr. vækstsæson. Orius Max kan erstattes med 0,35 l Folicur Xpert eller 0,35 l Prosaro. Orius Max må kun anvendes efterår eller forår. Forår max 1,25 l pr. vækstsæson. Tæller med i triazolregnskabet.
Propulse SE 250 + Pictor Active	0,35 + 0,3	248	X	X	X	X	69	Propulse max 1 gang pr. vækstsæson. Pictor Active max 2 gange pr. sæson og med 7-21 dages intervaller og maks. 1,0 l pr. sæson, ved to-delning max 0,5 l pr behandling.
Pictor Active + Orius Max 200EW	0,3 + 0,45	195		X	X	X	69	Pictor Active max 2 gange pr. sæson og med 7-21 dages intervaller og maks. 1,0 l pr. sæson, ved to-delning max 0,5 l pr behandling. Orius Max må kun anvendes efterår eller forår. Forår max 1,25 l Orius Max. Tæller med i triazolregnskabet.

Triazol-begrænsning er normalt ikke et problem

Vær opmærksom på triazolreglerne, hvor der i raps er begrænsninger på brugen af midler med tebuconazol (Folicur Xpert, Mirador forte, Orius Max 200 EW, Prosaro) og difenoconazol (Amistar Gold). Husk også at medregne evt. forbrug af midler med tebuconazol i efteråret og husk, at efterårsanvendelse tæller hårdere end forårsanvendelse. Normalt kommer man kun i nærheden af begrænsningerne hvis der er efterårsbehandlet.

Vandmængden er vigtig

Svampesygdommene opstår som regel når de gule kroneblade falder ned på løvbladene og forrådner, derfor skal løvbladene dækkes effektivt med svampemiddel inden de gule kronblade falder af.

For at opnå en effektiv bekæmpelse af knoldbægersvamp, er det afgørende at bruge en stor vandmængde. Det er nødvendigt for at få en god dækning af hele planten også på de nederste blade. Med konventionel sprøjteteknik betyder det langsom kørsel og minimum 250 l vand og gerne 300 l vand pr. ha.

Bekæmpelse af skadedyr i vinterraps

Skulpesnudebillerne søger ind i vinterrapsmarkerne fra begyndende blomstring og anbefales bekæmpet under hele blomstringen ved 1-2 skulpesnudebiller pr. plante.

Skulpegalmyg er sværere at monitorere og derfor også svære at sætte en bekæmpelsestærskel på. Ved angreb af skulpegalmyg optræder der altid mange larver pr. skulpe, og skulperne springer op ved angreb. Skulpegalmyg er derfor mere tabsvoldende end skulpesnudebiller, fordi alle frø i skulpen tabes ved angreb. Bekæmpelse af skulpegalmyg kan være aktuel, hvis man har erfaring for mere udbredte angreb i vinterraps på ejendommen (mange gule og visne opspringende skulper). Her foretages en bekæmpelse i hele marken ved begyndende flyvning af skulpegalmyg. I andre marker kan evt. foretages en randbehandling.

I tabel 9 ses anbefalede midler og dosis. Ved kraftige angreb kan der være behov for flere behandlinger, fordi virkningstiden af en behandling kun er omkring 5-6 dage.

Tabel 9 Midler og dosis til bekæmpelse af skulpesnudebiller og skulpegalmyg.

	Fastac 50	Lamdex/ Karate 2,5 WG	KaisoSorbie
Anbefalet dosis	0,15	0,2	0,1
Max antal behandlinger	2	3	1
Bemærke	Ja (kun udbringes 21-03)	Ja (kun udbringes 21-03)	Ja (kun udbringes 21-03)

Karate 2,5 WG og Fastac 50 skal opbruges i sæson 2021. Det er forbudt at anvende og opbevare Karate 2,5 WG pr. 1/7 2021, men det identiske middel Lamdex er blevet godkendt. Det er forbudt at anvende og opbevare Fastac 50 pr. 31/1 2022.

Brug kun pyrethroider når det er nødvendigt – så holder effekten længst.

Der er to gode grunde til kun at sprøjte mod skulpesnudebiller, når der er et reelt behov for det:

- For at forebygge resistens. Der er stigende problemer med resistens blandt skadedyr i raps overfor skadedyrsmidlerne
- For at beskytte snyltehvepse, der er værdifulde nyttedyr i vinterraps. Snyltehvepse parasitterer i stort omfang skadedyrenes larver, og mængden af snyltehvepse har derfor betydning for angrebsstyrken af skadedyr året efter. Snyltehvepse flyver i rapsmarkerne både i det tidlige forår og under blomstring, og de bekæmpes dermed også af skadedyrsmidlerne

REGLER OG TILSKUD

Ny ansøgningsrunde for minivådområder

Af oplandskonsulent Karen V. Thomasen

Du kan nu igen søge om tilskud til minivådområder, hvor runden løber hen over sommeren til d. 14. september 2021.

Det er gratis og uforpligtende at ringe eller få besøg af en oplandskonsulent for at få afklaret muligheder. Du kan også vurdere et bedste bud på landmand.dk. Landbruget mangler stadigvæk at levere på antallet af minivådområder, som var en del af Landbrugspakken 2016 for at undgå de reducerede kvælstofnormer, så vi, som oplandskonsulenter er klar til at formidle og finde nye områder for at mindske kvælstofudvaskning og skabe nye naturområder i landskabet.

Hvis du gerne vil besøge et minivådområde, er der arrangeret to dage i maj måned, hvor oplandskonsulenterne/SEGES fremviser anlæg spredt rundt i hele landet. Her kan du se hvordan de kan indpasses flot i naturen og få en beskrivelse af hele processen fra første telefonkontakt til overlevering til entreprenør, gravearbejde og afsluttende kontrol af Styrelsen.

Fremvisning af minivådområder er d. 12. og 27. maj. På nedenstående link kan du se hvor der er fremvisninger

Find et minivådområde tæt på dig

Kontakt oplandskonsulenterne i SAGRO:

- Anita Hingstman Rasmussen, Billund/Esbjerg. Tlf. 7660 2193
- Karen V. Thomasen, Holstebro/Herning. Tlf. 9629 6932

VANDING

Vandbalancen uge 17

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Blæst, sol og tørke har medvirket til øget nedbørsunderskud i hele vores område. Den forventede fordampning ligger omkring 2-2,5mm pr dag de kommende dage. Der er desuden få mm nedbør på omkring weekenden, men i skrivende stund ser det ikke ud til at kunne udligne fordampningen. Det er derfor vigtigt at få påbegyndt eller fortsat holde vandingsmaskinen i gang. Vinterbyg, frøgræs, vinterraps og rug prioriteres højest.

På SAGROs vandbalance kan du se status for dit område i de fleste afgrøder.